

Novine prihajajo vsako nedeljo. Cena: doma na skupni naslov 25 D., na posameznoga 30 D., v Ameriko štiri dolare. Amerikanci dobijo za to ceno brezplačno i Marijin List pa Kalendar Srca Jezušovoga, domači naročniki pa kalendar za polovično ceno. Naročajo i plačajo se na upravnisti v Črenšovcih, Prekmurje. Uredništvo je v M. Soboti.

Izdajateo: Klekl Jožef, vp. pleb. nar. poslanec.

NOVINE

Glasilo Slovenske krajine

Oglase sprejema uredništvo, upravništvo i tiskarna. Cena oglasov: cm² 75 par; 1/4 strani dobi 20%, 1/2 strani 25% i cela stran 30% popusta za edno objavo. Cena malih oglasov je: do dvajsetipet reči 5 Din, više od vsake reči pol D. Med tekstom cm² 1:50 D., v Poslanom 2:50 D. Takso za oglase plača uprava i da za vse og-lase od 5% do 50% popusta.

Rokopisi se ne vračajo.

Izjava i javna zahvala.

Augusta 29. sta se vršila v Slovenskoj Krajini dva veličastniva shoda, predpoldnom v M. Soboti, popoldnevi v Črenšovcih. Na obema je prek pet jezero ljudi glasno povedalo, da so Slovenci, ne pa Horvatje ali zaničuvani Vendje i da neščejo spadati pod Horvatsko oblast s horvac-kim jezikom v šoli i uradi, nego da ščejo ostati v Sloveniji s slovenskim jezikom v šoli i uradi. V Bogojini se je te den zbralo tudi okoli pet jezero ljudi, ki so po božoj službi toisto vadlivali. Kak njihovi bratje v M. Soboti i Črenšovcih, najpre, da so Slovenci i ščejo ostati v Sloveniji s slovenskim jezikom v šoli i uradi. Dva Madjara, eden z dob-rovničke, drugi iz lendavske fare sta v Črenšovcih na shodi dala izjavo z vihernim odobravanjom navzočih vnogi Madjarov, da se od Slovincov, z šterimi so prek jezero let v miru živeli, ne bodo ločili, nego ostanejo i nadale ž njimi v Sloveniji združeni. Niednoga glasa ne je bilo ni v Bogojini, ni v Črenšovcih, proti danim izjavam. V Črenšovcih, kde je bilo do šest jezer ljudi zbranih, je bilo takše navdušenje, da od Odranec pa do Črensovske cerkvi, to je dva kilometra dugo pot je narod napuno i pozdravo prideče svoje goste z rožami svojega ograda i z rožami svojega slovenskoga srca, s slovenskim pozdravom. Jedino v M. Soboti je kričalo par pijancov z svojov malov družbicov med govorom dr. Korošča parkrat: živijo Radič, na šteri pozdrav je zagrmelo pet jezero naših moških grl: živio Korošec. To je trpelo kakše frtao vore. Naši so je pri méri pustili, čeravno bi je lahko vkup zmlatili, ar so šteli pokazati, ka so pošteni, kulturni ljudje, ka je tudi njihovo politično i narodno osvedočenje. Dr. Korošec je lahko kljub kriči i fučkanji v popolnosti zvršo svoj govor, nadaljni g. govorniki, kak ti moja malenkost, poslanra Sušnik i Bedjanič, nadale Bajlec i Jerič so pa brez vsega motenja obdržali svoje govore. ar je pijance i njihovo družbo sram gratalo pri resnosti i močih naših jezér i so osramočenci nekam minoli. — To je i tak je istina. Proti toj istini so sovražniki našega slovenskoga ljudstva nači gučali i nači pisali. V imeni istine i v imenih tistih jezér, ki so se naših shodov vdeležili, jih moram zavrnoti i glasno povedati: Najmenje petnajstjezero ljudi, — skoro sami moški i

dečki — je glasno povedalo: Slovenci smo! Pod Horvatsko ne idemo, čeravno Horvate, kak svoje brate ljubimo. V Sloveniji ostanemo!

Teh petnajstjezero ljudi, šterim se najtoplej zahvalim za junaštvo, da so pravico proti vsakomi povedali i raj ostali siromaški, ali pošteni Slovenci, i z Slovinci združeni Madjari, kak za drage peneze plačani. Horvatje — pravim teh petnajstjezero poštenjakov obsodi, glasno obsodi, lažljive guče i lažljivo pisavo naših narodnih sovražnikov.

KLEKL JOŽEF
narodni poslanec.

Razbiti vrček.

Listi nove stranke so v ognji. —

Glasne so njuve trompete i njuvi štuki najzmetnejše granate mečejo na Slovence. Pravijo, da so prej Slovinci krivi, zakaj bode meščanska šola premeščena v Beltince.

Slovenski pregovor pravi: telko časa hodi vrč na stüdenec, pokeč se ne razbije. Tak je tudi pri novoj stranki. Nova stranka je mela tudi svoj vrček, s šterim je sagala ljudij, imela je svoj „bau-bau“ za tiste, šteri se radi zosagajo, pravila je, da ima dobre zveze pri vladi in da so vladne stranke prijateljice naših neodvisnih. No zdaj pa bobnja in trompeta, kriči i protestira v neodvisnom tabo: vse, ka je živo in ka se samo gible, da bi zabranili, ali bole povedano, preperečili premestitev slovenske meščanske šole iz Dolnje Lendave.

Lejko bi pitali: kakše politične prijatele imajo naši „neodvisni“, če tak po istini malenkostno stvar, kak je premestitev edne šole, ne morejo preperečiti brezi velkoga kričanja, kar z ednov rečjov. Mi bi svojim političnim prijatelom pravili: meščanska šola v Dolnji Lendavi more ostati, ar je to naša želja i potreba našega naroda, pa bi bilo. Oni, z vladov zvezani vsemogočni pa, le glej slovenski narod, trompetajo i bombardirajo iz vse mogočnih kalibrov, da bi dosegli svoj namen. I ravno zato nam je jako dvojiva njuva zveza z vladov i z vladnimi strankami. Mi mislimo, da či tudi obstojijo kakše zveze, te zveze samo vladni in vladnim strankam hasnijo, ne bodo pa hasnile našemi narodi, ar je velko prija-

telstvo odpovedalo že pri prvi probi.

Najlepše pa je to, ar vidijo „neodvisnoj“, da pri vladi najbrž dosta ne opravijo, zato pa vržejo eden kup političnoga blata proti slovenshomi narodi i pravijo: glej ljudstvo, slovinci ti ščejo vzeti šolo, slovinci ščejo, da bi ljudstvo ostalo neizobraženo.

Pa resan Slovenci vzemejo šolo v Dolnji Lendavi? Kakši Slovenci? Vej je g. prosvetni minister Sbin, njegov pomočnik pa državni podtajnik v prosvetnom ministerstvu — Horvat, pristaš stranke g. Radiča! V prosvetnom ministerstvu nemamo na odločilnom mestu nikšega Slovence, celo v vladi je tudi samo eden Slovenec, gospod Pucelj, pristaš — gospoda Radiča in s tem tudi „saveznik“ neodvisne stranke od vlade, od radikalov i od radičovcov odvisnih — Prekmurcov . . . Nova stranka to vse ne vidi, nove stranke samo Slovence vidi i samo za Slovence ma politično blato.

Pa hodimo dale.

Meščanska šola v D. Lendavi je slovenska. V tej šoli se v slovenskom jeziki širi slovenska kultura, teda tisti jezik i tiste kulture, štero neodvisni zaničujejo, proti šteromi jeziki i proti šteri kulturi vodijo oster i neokasen boj! Slovenski jezik njim je ne potreben dialekt, ali slovenska meščanska šola je potrebna! Slovensko kulturo zaničujejo, ali slovenska meščanska šola je prej narodi potrebna, ar inači bode narod neizobražen in nekulturen! Oča nebeski: de je tu zdrav razum? Što se spozna v toj nesrečni zmešnjavi?

Resan, telko časa je hodo vrček, da se je razbio.

Pravili, da so prijateli vlade i zdaj vidimo, da vlada dela proti njuvi voli. Pravili so, da so prijateli radičovcov. Zdsj pa vidimo, da ravno tisto ministerstvo dela proti njim, v šterom ministerstvu ima g. g. Radič državno-ga podtajnika. Pravili so, da so proti slovenskomu jeziki i zdaj ščejo imeti slovensko meščansko šolo. Pravili so, da prej nega slovenske kulture, i zdaj pišejo, da brezi slovenske meščanske šole v Dolnji Lendavi zraste ne izobražena, nekulturna nova generacija. Kak da bi pravili: čarno je vse, v istini pa: belo je bilo vse!

Poražena je neodvisna stranka na celi črti, sama si je vzela z obraza krinko i zdaj jo vidimo tak, kakša je. Grda je i to je

najbrž vzrok, zakaj jo ne mara ne ljudstvo, ne vlada i ne druge politične stranke.

Vodna zadruga.

Okoli božiča lanskoga leta je davčni urad v Dól. Lendavi razposlao občinam na obeh straneh Ledave izpolnjene čeke, na šterih jo „Vodna zadruga“ terjala na preminoče leto navržene šume za izčiščenje i kopanje potokov. Šume so bile razmeroma tak visike, da jih velka večina kmetov ne mogla plačati i so poslale vse občine, štere spadajo v področje „Vodne zadruge“, finančnomi delegati v Ljubljani prošnje, da terjanje stavi i da se izplačilo odloži, ministerstvu za kmetijstvo i vode pa drugo prošnje, v šterom so protestirale proti postopanju vodstva „Vodne zadruge“ i zahtevale, da se zadruga razpusti, rekši, da ne slüži svojemi pravomi nameni i da so pripravljene na svojo roko i na lastne stroške koptati i čistiti potoke, v kolko je to potrebno i kda oblast zapove.

Odgovora nikšega ne bilo ne od edne, ne od druge strani. Vsakši je pa vüpao, da se zadeva konča, kak je prav. Prišlo je pa iznenadenje. Vsakši kmet, ki lani ne šteo plačati, je dobo „obvestilo“, da sme davčni urad v D. Lendavi s privoljenjom davčne oblasti v M. Soboti izterjati neplačani dug na te način, da sme na javnoj licitaciji kmeti odati stvar, štera vrednost neplačanoj šumi odgovarja.

Kak je moglo priti do toga, mi nemremo razmiti. Zakaj more priti do javne licitacije? Vej se pa od strani prizadetih ne izvršo nikši upor proti plačili. S tem, da so vložile imenovani prošnji na delegata v Ljubljani i na ministerstvo v Belgradi, občine neso včinole uikaj protizakonitoga. Do pritožbe ma vsakši pravico.

Kelko je nam znano, prošnja na ministerstvu še ne rešena popolnoma, obečano pa je, da bo rešena ugodno. Dokeč ne pride odgovor, bi se moralo s terjanjom še počakati. Da je zdaj naednok po teh vnoгих poplavaj, ki so vekši tao letošnjega pova vničile, nastala takša sila za plačilo, je malo čüdno. Ali se je mogoče zavolo novoga gibanja začno te pritisk, kak so to neštetni obečali pri priliki tistoga grdoga napada na slovenski narod?! Če je tak, moramo povdariti, dá narod tistoga ne zakrivo, nego so zakrivali le neštetni gospodje, zato če že mora što občütiti kaštigo, jo naj občütijo oni, ne pa naše nedužno ljudstvo.

Pitati bi se vŕpali, ali davč-na oblast v M. Soboti dobila kakši odgovor ali od ministerstva ali od finančnega delegata, da je dala davčnomi uradi pooblastilo za javno dražbo?!

Ugotovitev.

1906. leta v kalendaru Najsvetejšega Srca Jezusovega pišejo naš Mosok Jafetov: „... Tak se je zgodilo, da je ljudstvo v nogokrat ni najmenje ne opazilo, kak je prišlo po dugšem časi v krivovernost. Kak cele naše vogrške domovine, tak i naše Slovenske Krajine najžalostnejši časi so to bili.“

Odprite 1907. letnik istoga Kalendarja i na 2. strani ovitka najdete v pozivi — »Reditela« — kak dobesedno pišemo: „... Što bi si to pred ništernimi leti mislo, ka bi vi kalendar meli na vašem jeziki? Na vašem jeziki je spisan, vaše nevole so popisane, na vaše potrebčine se pomoč dava, — te kalendar je posebno za Slovensko Krajino spisan.«

1926. leta pa na 3. strani lendarjskih novin (št. vilka 17.) pišejo naš nezmotlivi politični ocenjevalec, g. Mosok Jafetov: „... Na konci 1918. leta i v začetki 19. leta se je rodilo to ime v Budapešti pod revolucionarnov vladov grofa Károlyi Mihála, vogrskoga izdajalca.

(Stric Mosok mislijo najprej na ime Slovenska Krajina).

Iz toga spoznamo troje:

1. Ime »Slovenska Krajina« je ne iz leta 1918. kda je prej vladao izdajalec (?) grof Karolyi.

2. Ime »Slovenska Krajina« so nūcali g. Klekl — tūdi v Kalendaru! — že 1907. leta.

3. Leto dni pred tem dogodkom pa so za Slovensko Krajino zvali tisti del bivše vogrške države na šterom so Slovenci živeli tūdi gospod Mosok Jafetov, tisti gospod Mosok Jafetov, šteri so samo človek in teda kak vsi ljudje — zmotlivi!

NEDELA.

po risalaj 18. Sv. evangelij je spisao sv. Mataj v 9. poglavju od 1. do 8 vrste. — Ka je ležej povedati: Odpuščeni so ti tvoji grehi, ali povedati: Stani i hodi?

Reči denešnjega sv. evangelioma, se vidi, je naš Gospod govorio naravno za denešnje ljudi i čūdo, štero je napravo, je včinjena uprav za denešnji čas. Dūhovne oblasti odpūščati grehe i grehi sami kak nekaj dūhovnoga s svojimi telcvinimi očmi nemremo viditi. V starom zakoni pa so ešče polek toga vervali, ka ohlast odpūščati grehe ma samo Bog. V Kristusi pa so ne šteli vervati, ka je pravi Bog, čiravno ka je to prle že nebrojkrat dokazao. Zato to velko zburkanje i ubdužitev, da Boga preklinja. Kristus, čiravno je ne delao čūd lūdem na lūbo, je zdaj vendar morao pokazati, da je pravi Bog, da ma oblast odpūščati grehe. I to je pokazao ravno z čūdov, štero nam opiše denešnji sv. evangelij, ravno ta čūda kaže da ma Kristus vso oblast ne samo nad dūhovnim svetom, nego tūdi nad vidnim svetom. To nam tūdi potrdjavlejo njegove lastne reči: Dana

mi je vsa oblast na nebi i na zemli. (Mat. 28, 19).

Kristus ma teda vso oblast. Oblast ne samo da sam odpūšča grehe, nego da to oblast tūdi drūgim podeli, drūgim prepusti. Ito je tūdi včino, kda je dao apostolom oblast odpūščati i zavežuvati grehe, v njegovom imeni.

Ta istina je za nas velkoga pomena. Ta oblast, podeljena apostolom i jihovim naslednikom, je pa tūdi za nas po včinjenom grehi edina tolažba dase greha oslobodimo. Ka bi bilo z nami či bi po spadaji ne mogeo več svoje dūšne vesti pomiriti i se z Bogom zmiriti.

Zato si pa lahko mislimo kak zahvalen je bio Kristusi betežnik, šteroga opišuje denešnji evangelij i šteroga je zvrāčo Kristus, ne samo telovno, nego tūdi dūševno. Zshvalni pa njemi moramo biti tūdi mi, da nas je ne zapūsto, čiravno ga mi s smrtnim grehom zavržemo. I to zahvalnost pokazemo najbolje s tem, da zarazmimo, zakoj je Jezus dao oblast odpūščati grehe. Namen te oblasti je to, da si naj mi kem večkrat v sv. spovedi očistimo dūšo, sprimemo v sv. prečiščavanju Njega samoga v svojo dūšo i se pobogšamo.

Tečaj za brezalkoholno pijačo v Črensovcih,

se bo vršo dne 27 septembra to je v ponedlek. Ob 8 vūri se začne i de trpo celi den. Prosimo vse moške, dečke, ženske i deklet, da se ga v kem vekšem številu vdeležijo. Tū se navčite izdelavati: Vino, jabočničo, da ostane sladko, brezalkohola, nadale kak se delajo razni safti, lekvari i. t. d. Tū se vsega toga izdelavanja navčite zobstom. Stroške za tečaj plača hranilnica i g. Klekl Jožef, poslanec. Vsi ki se ščete vdeležeti toga tečaja, javite se na upravo Novin, v Črensovcu 8. to je do nedele, nej do 26 septembra. Či se Vas dosta prijavi, mo meli tečaj v novoj klavnici, v nasprotnom slučaji pa pri g. Kocet Ivani, trgovci.

GLASI.

Murska Sobota.

— Nesreča z motornim biciklom. Pred ednim tjeonom se je pelao g. inž. Gustav Hrzič s svojim motornim biciklom, šteroga je kūpo pred ništernimi dnevi, mimo pošte v Murški Soboti. Ar je ešče ne bio navajeni novomi kolej, je pri pošti zadjo v drevo. Nesreča pa je štela, da je poleg stao automobil, pod šteroga je spadno gorio menjeni gospod. Pri tom je dobo g. inž. preci poškodbe na obrazi i na desnoj roki.

— Po posredovanju g. poslanca Klekla je ministrstvo za prosveto podelilo podružnici Jugoslovanske Matice v Murški Soboti 2000 Din. Odbor podružnice izreka g. poslanci za to svojo najlepšo zahvalo.

— Ministrstvo za prosveto je dovolilo, da se otvori na gimnaziji v M. Soboti vzporednica za 3. razred.

— Slovesna otvoritev Evange-ličanskoga dijaškoga doma. Prvej-

šnja nedelo so naši prekmurski evangeličanci na slovesen način odprli svoj dij. dom v M. Soboti. K toj slovesnosti je prišlo v M. Soboti v velkom broji ljudstvo iz vsej evang. far v našoj Slov. Krajini. Pri otvoritvi so bili poleg skoro vsej domači evang. pastorov tūdi vnogi evang. farar je iz drūgi krajov naše države; med njimi je bio tūdi predsednik jugoslovanske evang. sinode pa zagrebečki senjor dr. Popp Filip, šteri de bržčas zabrani za prvoga pūšpeka hrvatski i prekmurski evangeličanov. Samo ob sebi se razmi da so pri otvoritvi bili tūdi zastopniki drž. oblasti. — V evang. dij domi je letos 14 dijakov; prostora pa ešče majo za več, samo ka so ne prosili za sprejem.

— Odlikovanje s srebrnov medaljov i diplomov je dobo Kukel Karol krojač v M. Soboti za svoje lepe izdelke, štere je razstavo na okrajnoj obrtnoj razstav v Ormoži. Odlikovanomi čestitamo!

Slovenska Krajina.

— Vesela pot — žalosten konec. Eden človek iz vesi G. so nedavno odali kravo ednomi kūpci iz Lendavski goric. Kūpec je nej mogeo itaki plačati, zato so šli očka pred par dnevi terjat zaostani dug. Peneze so istinsko dobili i se z veseljom napotili domo. Med potjov pa so meli smolo. Podali so se najpre v Lakoši v oštarijo, kde je ravno nekša veselica bila. Šteli so se človek malo pokrepčati i si malo odejnoti. Nesreča pa je bila, da so po veselici malo zaspali. Kda so se zajtra zbudili, so na velko žalost opazili, da njim je žep prazen. Počinek je bio le malo predragi.

— Zmota se je vrinola v 36. šte. »Novin«, kde je guč od blagoslovlanja nove bogojanske cerkvi, da je prej cerkev ešče nej popunoma blagoslovljena, nego samo telko, ka se lahko v njoj meša slūži. Moralo bi se pa glasiti, da je cerkev končno valano blagoslovljena, ne je pa posvečena.

— Kolaudacija orgel v Velkoj Polani. Nove polanske orgole so pregledali prof. Ostrc iz Maribora, Julij Vajda in kaplan Čirič iz Gornje Lendave. Orgole so najšli povsem v redi, ar tak v deli kak pri glasi popunoma odgovarjajo potrebam polanske cerkvi.

— Orlovska tombola se bo vršila prišestnoga meseca 3. v Žižkaj. Dobitki so bogati lepi, za to pa prav posebno segajte po kartaj, da je ne bi zamūdili. — Opomnimo tūdi, da je žižkovski orlovski odsek na križivsko nedelo napravo prav lepo telovadno prireditev. Vse to je veselo znamenje, da naša mladina ma dosta smisla za plemenito delo, kakše je tūdi orlovsko.

— Pozdravi naši rezervistov. Vsem svojim znancom i prijatelom pošilajo pozdrave od 36. pešpuka iz Varaždina sledeči rezervisti: Celec Ferdinand, Rakičan; Karol Gorza, podnarednik Kūkeč; Jud Jožef, kaplar, Murska Sobota; Verlan Štefan, Rakičan; Dragovič Števan, Murska Sobota; Senik Števan, Rakičan; Nemšič Števan, kaplar, Sv. Benedik; Gašpar Števan, Bogojina; Filo Števan, Panovci; Štamfer Géza, kaplar, Pordašinci; Afsenjak Franc, Murska Sobota. — Pišejo nadale, da so re-

zervisti z našega kraja vsi vkūper pa se njim dobro godi.

— Dari na polansko cerkev. Skoro niedna fara v našoj Krajini nema telko dobrosrčni domači dobrotnikov v Ameriki kak polanska. Tej dobri ljudje pošilajo takše dare svojoj domačoj cerkvi, da se človeki srce razveseli. Bog daj, da bi bili, kda domo pridejo, prav veseli z lepoto cerkvi, za štero se telko trūdijo i da bi za svojo darovitost sprijali vnoga duhovna plačila. Zdej so palik poslali za novi oltar: Jožef Horvat, Krampačov pa Jožef Horvat, Žerdinov, nadale Štefan Špiclin pa žena Mica, Štefan Radoha pa žena Bara. Vsi vkūp so poslali 230 Dolarov. Bog vsem jezerokrat plačaj!

S petimi bilicami bogat postaneš. To se ednim čūdo vidi pa je sveta istina. Čūj! Odaš pet bilic pa si kūpiš edno srečko loterije Martinišča, s tov zadeneš motor (automobil), ga odaš jako lejko za 40.000 din, s tem si kūpiš osem plūgov dobre zemle pa si preskrbleni za celo življenje. Samo ne odlašaj si preskrbeti bar edno srečko. Časa je samo eden mesec. V vsakšoj občini dobiš te srečke kak tūdi na farofi i v Martinišči.

— »Katoličanski katekizmuš« na novo natiskanoga smo te dneve dobili do rok. Novi natis je pravopisno popravljeni, tak da bole odgovarja denešnjim potrebčinam. Popravljali so ga vlč. g. Iv. Baša bogojanski plivanoš. Košta 12 Din. Najbogše, či se jih več vkūp naroči, n. pr. 24 falatov. Naroči se v Tiskarni sv. Cirila v Maribori. Katoličanski katekizmuš je potreben v vsakšoj katoličanskoi hiši.

— Prošimo pomoč. Kak drūge jese ni tak tūdi zdaj se obračamo na dobra srca vseh, naj odprejo svoje roke i dajo kelko so mogoči za dijake v Martinišči. Pobiralo se bo naskori i bo dobro vse ka što premore dati. Samo tak je mogoče po falejšoj ceni notri jemati siromaške dijake či nam z živežom pomagata.

Država.

— Brezalkoholna produkcija, Ljnbjanna, Poljanski nasip 10/54. pošle vsakomj i naročniki Novin zanimivi cenik brezplačno. Pišite itaki po njega, nede Vam žao!

— Polovična vožnja. Ves katoličanski svet obslužavle letos sedemstoletnico smrti največšega svetnika srednjega veka sv. Frančiška. Tūdi po Sloveniji do se letos vršila v te spomin cerkvene slovesnosti. Dabi se lūstvo tem ležej vdeležilo tej pobožnosti, je poslanec Žebot pri ministri dobo za te udeležence polovično vožnjo.

— V kratkom časi dve nesreči. Pred kratkim so najšli v Krogi vtoplenico, ki je prišla obiskat svojo prijateljico v Radgono i se pri kopanju z njov v Mūri vtopyla. Pred ednim tjeonom pa se je skoro na istom mestu vtopy Franc Bohinec doma iz Cvena. Hodo je na Mele k svojoj rodbini, se šo z njimi kopat v Mūro, kde ga je posmrk potegno v globočino i se je vtopy.

— Kraleska družina je odpotovala v Pariz na Francozko. Krao Aleksander je zbetežao na zobaj i čelūsti, zato so njemi zdravniki tanačūvali naj ide v Pariz i se da operirati. Beteg je ne preveč nevaren.

— Velka vročina v Hercegovini. V Hercegovini je že nekaj dni tak

velka vročina, da je že več ljudi do-
bilo sunčene bodlaje i je v tom mrlo.

— **Nove toplice.** V gradiški je na
imanji kmeta Jovanovca naednok priv-
rela iz zemle vroča voda. Zdravniki
so jo preiskali i najšli, da je zdravil-
na. Kmet se je toj srečij razveseljo pa
je itaki dao napraviti pri vretini kopa-
lišče, Zdravniki pravijo, da je voda
jake dobra za revmatizem i druge
betege.

— **Smrtna nesreča z biciklom.**
V Ljubljani je eden biciclist zadeo v
edno žensko i jo vrgeo na tla, nesreč-
nica je spadnola z glavov na kameni
rob i si pri tom razbila glavo. Biciklist jo
je ešče gor pomogeo, i starica je šla
domo. Poškodba pa je itak bila malo
prevelka, zato je starica doma vküper
spadnola i v par vöraj mrla.

— **Nesrečan spadaj.** V Ljubljani
je eden špenglar pokrivalo na strehi
nekše hiže. Kda je stopo malo preveč
na rob strehe je spodno na tla. Či-
ravno je spadno komaj 3 metre glo-
boko, je spadaj bio vendar tak nesrečen,
da si je potro roko.

— **Nesreča ali po samomor.**
Pred kratkim časom so najšli na že-
leznici med Sevnico i Rajhenburgom
pod brzovlakom razmesarjeno telo ed-
noga možkoga. Što je te ponesrečenec
i odked je, se je itaki ne moglo spoz-
nati. Po skrbnom preiskavanji se je
posrečilo spoznati, da je to bio Paveo
Perko iz Zafoš pri Maribori. Ali je šo
sam rad v smrt, ali pa se je ponesrečo
se ešče ne da spoznati.

Svet.

— **Velka železnična nesreča.** Na
železničnoj postaji Contesa v Rumuniji
je brzovlak vküpdaro z ednim drugim
vlakom i pri toj nesreči je bilo mrtvi
pet oseb, treseti pa jih je bilo ranjeni.

— **Velki straj pred medvedami**
so preživeli te dneve prebivalci varaša
Jassy v Rumuniji. Tam se nahaja že
nekaj časa cirkus z zverinami. Iz cir-
kusa sta vujšla 2 stariva medveda i
odbežala na vulico. V naslednjem me-
gnjeni so bile vulice prazne i vse trgo-

vine zaprte. Lastnik cirkusa se je bo-
jao, ka nebi što strela dragocenivi
zverini, zato so šli cirkuški krotilci
hitro lovit medvede, štere se jim je
posrečilo zgrabiti prle kak bi je što
strela.

— **Kardinal Gaspari odstopi.** Raz-
ločne cerkvene zadeve pomagajo rim-
skomi papi opravlati kardinalje. Med
temi je posebno znameniti kardinal
Gaspari, ki ne samo, da vodi že skoro
25 let kak tajnik kongregacije za cer-
kveno-politične zadeve, nego je tudi
dosta delao na znanstvenom poli. 75
let star starček je proso za odpüst iz
službe.

— **Najbogatejša sneha je za zdaj**
brezi dvojbe hči amerikanskoga boga-
taša Forda, šteri ma največše tovarne
(fabrike) za automobile. Te dneve se
je ta hči zaročila z nekdašnjim polj-
skim ministrskim predsednikom Skrzyn-
skim ki pripela z ženov 17. jezero miljo-
nov Din. herbije.

Domača politika.

V zadnji dnevaj je bilo po-
litično življenje v Belgradi preci
živo. Što je za preosnovanje vlad-
de. Na vsezadnje pa je za zdaj
ostalo vse pri starom. Pašič je
betežasti i ne pride v Belgrad,
zato je ostalo za nekaj časa vse
pri miri. Med počitnicami pa de-
lajo tembole poslanci na pokra-
jini, kde kortešerajo za svoje
stranke.

Svetovna politika.

Vsa svetovna politika se sü-
če okoli zasedanja Društva narodov.
Velko dejanje Društva narodov
je, da je sprijalo Nemčijo
med svoje kotrige. Nemci pa pi-
šejo, ka bi med temi kotrigami
morala sedeti tudi Rusija. Med
nemškim i francoskim zastopni-
kom se je vršilo več razgovorov
za vreditev veči pitanj med obe-
ma državama. Osvedočenje vsej
politični krogov je, da je spre-

jem Nemčije v Društvo narodov
dosta pripomogeo k povojnoj
obnovitvitvi Evrope. To je prej
prvi stopaj k tistomi, ka si že
vnogi želejo, da bi se vse Ev-
ropske države združile v edno
zvezo, da bi se v bodoče tem
ležej obvarvao mir.

Anglija. Štrajk rudarov eš-
če trpi naprej. Pogajanje med
vladov, delodajalci i delavci so
se že večkrat razbila. Kakši bo
konec štrajka se ešče ne ve,
vendar pa de ešče nekaj časa trpo.

ŠOLSKE ZADEVE.

Šolski nadzornik za so-
bočki srez je odišeo i nede du-
go, da dobimo novoga. Mi bi
želeli od merodajne oblasti tak-
šega nadzornika, ki ne pije s
svojimi podrejenimi, prle kak nad-
zoruje i ki ne hodi z nahrbtnikom
okoli i se ne zanima kakše no-
vine čte vučiteo, ar je to njego-
va privatna zadeva.

Novoga šolskoga upra-
vitela bodo imenüvale merodaj-
ne oblasti na sobočko osnovno
šolo. Od vsej strani se čujejo
žele, naj bi prišeo na to mesto,
ar je Sobota važna postojanka,
nemistranski mož, šteromi bi šo-
la bila resan šola, ne pa fabrika
za kotrige kakšega zasebnoga
društva. To naj bi se vpoštevalo
pri imenüvanji.

JAVNA ZAHVALA.

Zavarovalnica „CROATIA“, pri
kateri smo imeli zavarovane naše hle-
ve in ostala poslopja, nam je ob pri-
liki nesreče po požaru hleva na pris-
tavi Nemščak vso škodo najkulantneje
precenila in vso zavarovalnino točno
izplačala. Zato smatramo za dolžnost,
da se ji najtopleje zahvalimo in jo
moremo vsakomur priporočati, kot re-
alen zavod

UPRAVA VELEPOSESTVA
v Beltinci.

Dijaško polje.

Neskončen pozdrav!

Kakor korenine drevesa z zemljo,
je vzrasel človek s svojim domom, z
nebom domačim, z drevesi, studenci
ia rožami — tam doma. Ves prepleten
je z domačnostjo, naprestano ga
spremlja svetost tihih večerov in be-
lih noči, šelestenje srebrnih topol. Zi-
vo doživi v dušo silno, neodoljivo moč
domačnosti, tistega, kar se imenuje
ljubezen. Dom je neskajljena ljubezen
naša in kar zapoje v nas in vzcveti,
je lepo v njem in po njem. Ili mora
po njegov blagoslov, da nas poživi.
V mladi zarji plamenečega jutra se
koplje in med prebelimi rožami in re-
ginami žari . . . ko zaide solnce, za-
plava sladkoomamna tišina nad tra-
tami, blestenje . . .

Tisto nezrečeno in lepo v nas
— vse je z njim in posvečeno po
njem. Človek, združen in prepojen z
domom svojim, se znajde v svetu in
zahrepeni po zdravju, tistem sočnem
in samo enem.

In Slovenska krajina je zdravje
naše, zemlja, ki vsi globoko koreni-
nimo v njej črpamo iz nje . . .

Gruda naša, pozdravljena!

Naša krajina, ona v večerni ti-
hoti, s topoli v doleh in borovimi
venci, verna, deviška.

Resnična in preprosta kakor gru-
da je bila naša ljubezen do nje, nema
skrita sama sebi. In tako je bilo na-
še življenje v naši Soboti, naš tih po-
let. Pravijo, da je Sobota naša me-
tropola in toliko ko Ljubljana ali
Zagreb — bodi jim! A jaz vem, da je
vas, ki jo res tu in tam kaj pači. In
prav to, da je vas, zdrava kolikor to-
liko, je njena vrednost. Dijaško živ-
ljenje v tem fevdalnem gnezdecu je
bilo in je še stisnjeno v ozke struge,
včasih peglobljene in valujoče.

Naša gimnazija.

Kak lansko leto, tak tudi letos
naznanjamo vsem prijatelom naše so-
bočke gimnazije, — zdaj, kda je pali
edno šolsko leto pri kraji, — nekaj
zanimivi brojev iz pretečenoga šol-
skoga leta. Tej podatki nedo zanimali
samo naši prijatelov, naši sobojevni-
kov, da se kem prie spopuni te naš
najvišiji kulturni zavod, nego se ji
bodo tudi veselili starišje, šterih si-
novje študirajo na tom zavodi.

Pretečeno šolsko leto je bilo
sedmo, od tistimao ka stoji v pres-
tolnom varaši naše Slov. Krajine tel-
ko zaželena i zato tak ljubljena prva
slovenska gimnazija na našoj zemli.
Priznati moramo, da je naše veselje
ne popuno, ar je naša želja ešče ne
spunjena. Želeli smo i želemo, da bi
bila naša gimnazija popuna, to je z
vsemi osmimi razredi i — humanis-
tična (z obveznim latinskim i grškim
jezikom.) Pa tudi v tom pogledi ne
obvüpravlemo i smo trdno osvedoče-
ni, da se nam ta žela naskori spuni.
S stalnim bojom tudi to dosegnemo.

Naša gimnazija je najmlajša
gimnazija v Sloveniji; vse druge so
starejše, Ustanovljena je bila z razpi-
som poverjeništvu za uk in bogočast-
je pri pokrajinski upravi za Slovenijo

v Ljubljani 30. sept. 1919. Či bi meli
merodajni gospodje nekoliko več ra-
zumevanja za naše razmere, bi mela
naša gimnazija že v pretečenom šol-
skom leti puni 7 razredov; tak so
nam pa v sredini pretečenoga šol. le-
ta vzeli kljub ednoglasnomi protesti
vse Slov. Krajine te najvišiji razred,
šteri je tudi letos, čiravno se je pro-
silo i interveniralo, ne bio dovoljeni.
I tak mamo dnes mesto že popune
gimn. še vsikdar samo VI. razredov.

V pretečenom šolskom leti se je
vpisalo na gimnazijo vse vküp 307
vučencov (med temi 59 dekličk); pri
sklepi šolskoga leta pa ji je bilo eš-
če 283. Razredov je bilo, kak že po-
vedano šest, med šterimi šterimi sta
mela prvi i drugi razred vsaki po
edno vsoporednico. Včilo je vse vküp
12 učni moči, v tom broji so všteti
tudi gimn. ravnateo i kat. pa ev. ve-
roučiteo. Našemi ljudstvi pa moramo
povedati, da so bili profesorje z de-
lom pobloženi, ar je ne bilo — nem-
remo si misliti s kakši zrokov —
nameščeni zadosta učni moči.

S pogledom na učne uspehe pa
trbe povedati, da ne so bili ravno
božni. Dovršilo je svoje razrede 87
percentov dijakov, med temi 2 per-
centa z odlikov; drugi 13 percentov
pa je »spadnolo«. Či poglednemo pr-
vejšnja leta, vidimo, da se uspehi od

leta do leta bogšajo; tudi lanski je
bogši od prvejšnjega leta. Našemi
ljudstvi lahko z veseljem povemo, da
naša gimnazija po uspehih ne zaos-
tanjuje popunoma nikaj za drugimi
slovenskimi srednješolskimi zavodi. V
ednom pogledi pa naša gimn. — kak
smo čüli — prednjači vsem drugim
srednješolskim zavodom, najmre v
tom, da je dozda na njoj ne bilo
nikši vekši disciplinarni pregreškov,
šteri so se indri v povojnom časi ne
malo razpasli. Od našega dijaštva ča-
kamo i se vüpamo, da bo v tom po-
gledi tudi v bodoče na prvom mestu,

S pogledom na veroizpoved mo-
ramo povedati, da v zadnji letaj pro-
cent protestantovskega dijaštva na-
narašča, dokeč procent kat. dijakov
nazaduje. Dužnost nas katoličanov je,
skrbeti, da bo procent naši dijakov
odgovarjao našemi broji. Prva skrb
nam bodi, da kem prle zozidamo
kat. dijaški dom v M. Soboti. Ar smo
v velkoj večini siromaški, je potreb-
no, da okoli toga pitanja združimo
vse svoje moči. Vsaka fara naj včini
svojo dužnost i dom bo naskori stao.
Ide se za naše najvažnejše, ide se za
našo mladino, za našo bodočnost.

V narodnostnom pogledi se je
stališ v pretečenom šolskom leti ne
vnogo spremenilo od stališa prvejšnji
let; le za malo se je zvišao procent

madžarske narodnosti. Madžarski sta-
riši so v prvi letaj ne pošilali svoji
sinov na našo gimnazijo; v zadnji le-
taj pa so tudi tej dobili zavüpanje do
nje i dnes njihovi sinovje v velkoj
večini prav skrbilivo študirajo med
slovenskimi tovarišmi.

Gda pišemo od naše gimnazije
pa nesmemo pozabiti ešče ednoga
dela naši dijakov, najmre tisti, ki so
moral, ar je bio odpravljeni 7 razred,
zapüstiti sobočko gimnazijo i oditi v
druge zavode. Večina tej dijakov je
odišla v Ljubljano, kde so dobili po
posredüvanji velkoga prijatela Slov.
Krajine, vseučiliškoga profesora g.
dr. M. Slaviča, prijazno zavetišče v
klostri nemškoga viteškoga reda (v
tak zvani Križankaj). Vpisali so se na
III držav. gimnazijo i vsi zvršili. Za
velke dobrote našemi dijaštvi bodi g.
dr. Slaviči povedana tudi pri toj pri-
liki naša najlepša zahvala. Trije iz
odpravljenoga 7. razreda pa so študi-
rali na držav. gimnaziji v Celji, kde
njim je šo na roko bivši sobočki pro-
fesor g. Orožen.

To naj bo kratka zgodovina iz
življenja naše gimnazije v pretečenom
letu. V prišestnoj številki pa objavimo
nekaj podatkov iz tekočega šolsko-
ga leta.

Prijetno je bilo v Soboti. Zbirali smo se v drevoredu, bili smo med redkimi obiskovalca parka. In povsod smo bili, še zimsko promenado smo zdrževali.

Sobota! Vas z umazano Ledavo, vas po deželjskem sistemu, kjer so včasih gorele karbidne luči ob cestak, včasih tudi ne — ponosni smo nanjo, saj je vse dihala domačnost v njej. Škoda, da dobi elektriko, ki bo sicer moderna, a ji bo vzela to domače lice. Sobota, kjer v isti tiskarni izhajajo nasprotni časopisi . . . Patrijarhalni smo in dobro nam dé to — ko bi le dalje bili!

In proti Tišini — tam se zdaj že skriva naše drago, gimnazija, ki bi letos imela svoje osmošolce, če . . . Ker je najbolj kmetška, zato najbolj domača, ljubljena in bi bila lahko med najboljšimi, če ni. Eno pa jel vzgaja ona najbolj, v zemlji korenini ona najbolj. Zato jo vsi tako ljubimo in jo tako silno pogrešamo. Ko bo imela svoje osmošolce, tedaj bo nanovo zaživela in nam bo še dražja. Najbolj edinstvena je in ljubljena, ljubljena in pozdravljena! Naša Alma mater — pozdravljena!

Ošabnost gine v Soboti, ljudje se bližajo, prevladovati začne domačnost naše zemlje, Sobota se ozdravlja. In če povem, da v najlepši hiši čita gospa domačinka, Bregarjeva Franceta, ki je Frica doživela in šel za njim — je to mnogo.

Vedno bolj ji daje svoj pečat dijaštvo in Sobota bo prekvašena, oživiljena — naša metropola.

Pozdravljena!

Pošta upravnštva.

Rogan Mihal Sotina. Naročnino dobili. Najlepša hvala. Za letos vse poravnali. Zakaj neste si poštnine odračunali? Drügoč si jo vsigdar odračunajte. Pozdravljeni.

J. Kozar Martinje. Z zahvalnostjov sprejeli 350 Din. naročnine. — A. Recek Vadarci. Naročnino ste popolnoma plačali pa za poštnine niti svoje neste si cele odračunali. Najlepsa hvala da tak lepo podpirate dober tisk. — Kolmanko Jozefa št. 132. Penezi iz sirotinske (árvinške) kase se dobijo nazaj, gda se naši i Madjari pogodijo. Pogajanja že tečejo. Kelko se dobi nazaj, ešče ne znati, ali brščas en štrtitao dobimo nazaj v našoj vrednosti.

Cene:

Zrnje: 100 kg. (metercent) pšenice 270 Din., žita 180 Din., ovs 150 Din., kukarice 180 Din., ječmena 190 Din., hajdine 260 Din., prosa 215 Din., Živina: Govenska v Ljubljani kg. 7.50—8 Din., teoci 9—10 Din., svinje 12—13 Din. Krma: Sena 60—70 Din., slame 40—60 Din. metercent.

Borza:

1 Dolar 56 Din 40 par, Schiling 7 D. 68 p. Čehoslovaška krona 1 D. 67 p., Nemška zlata marka 13 D. 53 p., Francoski frank 1 D. 56 p., Švicarski frank 10 D. 96 Taljanska lira 2 Din.

Samostalno podporno društvo „SVETI KRIŽ“ v Chicagi Ill.

je jako dobro za prekmurske Slovence i Slovenke. V društvo se sprejmejo moški od 16. do 50., ženske pa od 16. do 45. leta. Vstopnina eden dolar pri sprejemi v društvo, mesečna plačila za društvo eden dolar. Za to plačilo dobi vsaka kotruga ob priliki betega vsaki den eden dolar podpore, za smrtino pa 500 dolarov. Kotrig ma 215, gotovščine 8000 dol. Seje se vršijo vsako drügo nedelo v meseci popoldne ob treh na No 1802 S. Racine Ave.

Odborniki so: predsed.: Štefan Ros, prodpreds.: Ignac Krapec, nadzorni predsed.: Martin Kelenc tajnik: Štefan Hozjan, podtajnik: Martin Horvat, blagajnik: Štefan Jakšič, paziteo betežnih: Mihael Gjörek, računovoditela: Matjaš Grüşkovnjak i Jožef Čurič, paziteo društva: Štefan Vučko, vratar: Ivan Černjavič.

Dve novivi senji

je dobila črensovska občina. PRVO živinsko i kramarsko je 20. oktobra, DRÜGO samo živinsko pa je 14. marca. Poleg toga, ta starivi senji obdržanivi kak dozday v pondelek po sprotolešnjoj i jesenskoj križoskoj nedeli. Senja v Črensovci se sama priporočajo.

OBČ. ODBOR.

Naročnina ino oglasi se sprejema-jo za „Novine“ pri

I. HAHN	ERDOŠI
trgovina s papirjem, s pisarniškami in šolskimi potrebščinami.	BARNABÁŠ
Prekmurska tiskarna v Murski Soboti.	trgovci z papirrom igračami v Murski Soboti št. 180. poleg rim. kath. cerkvi ino pošte.

Trgovske knjige

Pergament papir

Creppapir

I. HAHN

Murska Sobota.

Vljudno naznanjam vsem p. n. interesentom, da bom imel že za prihodnjo šolsko leto v zalogi

Šolske tiskovine in knjige

za gimnazijo in vse osnovne šole v Prekmurju. — Gg. profesorjem, učiteljem in trgovcem s knjigami priznavam 10% ni popust pri večjem naročilu.

Priporočam se

I. HAHN

trgovina s papirjem in knjigami v MURSKI SOBOTI.

KMEČKA POSOJILNICA

v MURSKI SOBOTI

r. z. z n. z. uradüje vsako nedelo.

Obrestüje hranilne vloge po 8%. Kmečki penezi naj se vložijo v kmečko posojilnico naj služijo kmečkomi ljudstvi.

Vabilo

na

izredni občni zbor

Hranilnice in posojilnice v Črensovcih

r. z. z n. z., ki se bo vršo dne 3. okt. 1926. popoldne ob poldvanajstoj vöri (po velkoj meši) v uradni prostoraj s sledečim dnevnim redom:

- 1.) sprememba pravil,
- 2.) slučajnosti.

Či bi občni zbor ob napovedanom časi ne bio sklepčen, se vrši pol vöre kesnej na istom prostori i pri istom dnevnom redi drügi občni zbor, ki bo valano sklepa, ne gledoč na broj navzoči članov.

Načelstvo.

SLOVENSKA BANKA

podružnica LJUTOMER

naznanja, da je z dne 30. junija 1926. predala svoje posle

Obrtni banki, podr. v Ljutomeru

ter ta zavod kar najtopleje priporoča.

OBRTNA BANKA

podružnica LJUTOMER

naznanja, da je z dne 30. junija 1926. zdužila podružnico

Slovenske banke, v Ljutomeru

ter se priporoča za izvršitev vseh bančnih poslov.